

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

SAWAKO ARIYOSHI

Dansatoarea de Kabuki

Traducere din japoneză și note de
ANGELA HONDRU

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANGELA ROTARU

Redactor
RALUCA POPESCU

IZUMO NO OKUNI by Sawako Ariyoshi
Copyright © 1969 by Tamao Ariyoshi
Japanese original edition published by Chuo Koron-sha, Tokyo
Romanian translation rights arranged with Tamao Ariyoshi through Japan
Foreign-Rights Centre/Simona Kessler International Copyright Agency

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30,
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARIYOSHI, SAWAKO

Dansatoarea de Kabuki / Sawako Ariyoshi; trad.: Angela Hondru.
–București: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978-973-689-274-5

I. Negrea, Irina (trad.)

821.521-31=135.1

„Iar se mișcă șarpele Orochi¹“, șopteau oamenii, clătinând din cap, îngroziți. De la poalele cascadei Torikami, Orochi străbătea munți și văi, pustiind totul în calea lui când ieșea din matcă. Izbutise să schimbe până și cursul râului Hii. Lumea era înspăimântată chiar dacă se mișca liniștit.

Râul Hii curgea, șerpuind, prin tot ținutul Izumo, dinspre munte către câmpie, împărțind-o în două, și se vărsa apoi în golful Izumo. Unduirea lui de la apus la răsărit li se părea aproape nepământeală locuitorilor din Kizuki². Cu atât mai mult cu cât asta se-nâmpla din pricina lucrărilor de scoatere a fierului din muntele de granit.

Odată sfărâmată, roca desprinsă din munte era împrăștiată în râul Hii. Cursul iute al apei o fărâmița, îndepărtând nisipul din pulberea de fier, care se lăsa la fund. Avea un grad înalt de puritate. Se strângea și se introducea apoi în cuptor, unde flăcările uriașe o topeau. I se dădea iar drumul pe apa râului Hii. Sfârâia, ieșeau aburi și fum. În urma întregului proces devenea fontă superioară. Dar, pentru că separarea fierului de nisip se petrecea în amonte, albia râului strângea tot mai mult nisip, pierzând din adâncime și provocând inundații repetate.

Chiar și când ploua domol, râul Hii se deplasa, pe nesimțite, de la stânga la dreapta. Prin forța apei, nisipul care aluneca din amonte ajungea la gura râului, însă aici era împins ușor mai departe, pentru că pe malul apusean se adunase deja o cantitate mare. Sătenii nu reușeau să stăvilească nisipul ce se prăvălea din

1 Șarpe mitologic cu opt capete, care devasta totul în calea lui și cerea sacrificii de vieți omenești.

2 Vechiul nume al localității care găzduiește Marele Templu Izumo.

munte. Se simțeau neputincioși în fața lui. Nu le rămânea decât să dea din cap neajutorați și să spună că Orochi se mișcă iarăși.

Râul nu era adânc și apa lui era limpede precum cristalul. Fetele din partea locului își scoteau sandalele din paie și săreau ușor din piatră-n piatră ca să ajungă până în mijlocul lui. Li se albeau tălpile de la nisipul fin care-și croise drum prin albie. Una dintre grijile și plăcerile lor zilnice era să scoată apă din râu.

Okuni rămase o vreme nemișcată în mijlocul apei. Era înaltă și voinică. Simțea că aerul rece al toamnei o răzbește, începând de la tălpi. Apa străvezie de la picioarele ei se unduia ușor. Fata nu se clintea. Își ațintise privirile pe munții încețoșați de dincolo de râu. Era de-a dreptul fermecată de frumusețea lor. Norii se buluceau unii peste alții, însă vremea continua să rămână frumoasă. Așa se întâmpla mereu în zilele de toamnă.

Nu era prima oară când urma să-și părăsească satul natal. Pe măsură ce se apropia ziua plecării, simțea că avea s-o cuprindă dorul de munții și râul care îi erau atât de dragi. Parcă nu se mai sătura privindu-i. Munții cu amintirile lor... râul cu bucurii pe care nu le putea uita.

— Ce faci acolo, Okuni?

Okuni a întors capul după fetița care trecuse pe lângă ea.

— A! Okiku, tu erai?

Okiku râdea fericită. Era o copilă isteată și promitea să devină o femeie frumoasă. Crescând împreună cu Okiku și cu sora ei mai mare, Okaga, Okuni se simțea foarte apropiată de ele.

— Ai grijă să nu cazi! Apa-i ca gheața.

Okiku a sărit mai departe, din piatră-n piatră, ușoară ca o păsărică. Când a coborât căldarea în râu, s-a întors puțin spre Okuni și a chicotit șmecherește. Fetița de șase ani era foarte mândră de ea. Scotea apă din râu ca un om în toată firea. Părul negru, lăsat pe spate, aproape îi ajungea până la brâu.

Okuni o privea cu drag. „Tare-aș vrea s-o iau cu mine, își spuse ea. E însă prea mică pentru o călătorie lungă.“

Când o văzu plecând cu găleata mai mare decât ea, Okuni o întrebă:

— Okiku, de ce-ai venit după apă?

— Păi, nu trebuia? Tata zicea că poate mai ai și alte treburi. Mama m-a trimis după apă.

- Dar Okaga ce păzește ?
- Stă cu Yokichi și-l îmbunează.
- Cum așa ?
- E tare necăjit că plecați și se smiorcăie întruna.

Tonul ei ușor afectat, de copil atotștiutor, a făcut-o pe Okuni să pufnească în râs.

— Hai, fugi repede! Te așteaptă mama! Eu mai am puțină treabă. Tata avea dreptate.

- Unde te duci ?
- Urc... sus de tot. Vreau să privesc Izumo de-acolo.
- De unde ?
- De lângă muntele Hōnō.
- A, muntele cu templu ?

Okiku a ajuns la mal și a pus găleata jos. Și-a șters grațios tălpile cu poalele chimonoului. Gest feminin, care prevestea multe. Okuni o privi cu zâmbetul pe buze.

Dacă tot venise Okiku după apă, chiar că nu mai avea de ce să se grăbească. Se liniștise. Și-a vârât picioarele ude în sandalele de pai și a luat-o, ușor, pe malul râului, cu găleata goală în mână. Tot ce se afla în jur îi era drag. A rupt câteva margarete de câmp înflorite și le-a aruncat în găleată. S-a apropiat de mal ca să pună apă peste ele. Era sprintenă și atentă la tot ce se întâmpla. Auzea până și sunetul monoton al nisipului care se mișca ușor pe fundul albiei. Susurul râului Hii, care cobora din munți, părând că-i șoptește întreaga lui poveste, îi umplea sufletul. În asemenea clipe, își amintea de tatăl ei adevărat. Fusese băieș. Sfărâmasese, în albia superioară a râului, granitul desprins din munte, dându-i apoi drumul pe râu. La fel ca și acum, apa îl spăla și-l transforma într-un nisip fin, alb și frumos. Fiecare grăunte își avea propria poveste în călătoria cea lungă pe care o făcea râul Hii. Okuni ciulea urechile și auzea tainica șoaptă a apei strecurându-se până în cel mai ascuns ungher al trupului ei. Încremenise, vibrând de emoție.

A luat bucațica de pânză care-i atârna la brâu, și-a șters tălpile și s-a încălțat. A ridicat privirile și a pornit spre țintă: vârful muntelui Hōnō.

Cu cincisprezece ani în urmă, la un an după nașterea lui Okuni, în 1574, violența lui Orochi a provocat pagube mari ținutului Izumo. După inundațiile grave, câmpia a început să-și modifice tot mai mult forma. Muntele Hōnō a pierdut din înălțime. În schimb, au ieșit la iveală vestigiile ale vechilor temple îngropate sub nisipul adus de revărsările apelor. Okuni a auzit că s-ar fi găsit chiar și câteva volume putrezite din Sutra budistă. De atunci, această porțiune a muntelui Hōnō s-a numit o vreme și Kyōyama¹.

De acolo, de sus, se vedea toată câmpia Izumo. Lăstunii ciripeau de parc-ar fi vrut să frângă cerul toamnei, iar ecoul răsuna până în holdele aurii. Okuni, care, puțin mai devreme, vibrase la susurul apei, percepea acum cu toată ființa ei glasul ascuțit al păsărilor. Se simțea ușoară și-i venea să zboare. Ba nu, să danseze. Nu mai putea sta locului. Nici nu știa ce să facă atunci când o încercau astfel de trăiri. De obicei, alerga până obosea și simțea că-și pierde răsuflarea. Tatăl lui Okiku își imagina că hoinărește în voie. Da, cam așa simțea și ea... Nu-și dădea seama cum trece timpul.

Vestigiile ieșite la iveală cu cincisprezece ani în urmă fuseseră numai de câțiva ani acoperite de buruieni. La venirea toamnei, apa se răcea și plantele agățătoare îmbrățișau, nestânjenite, trunchiurile coniferelor. La poale, flori roșii și liliachii invadau pajiștile. Okuni a urcat anevoios panta abruptă cu nisip și pietriș, oprindu-se din când în când să culegă flori. Le-a pus în găleată peste margaretele de câmp. Când a ajuns în vârf, margaretele erau de-a dreptul copleșite de florile de munte.

A lăsat găleata jos și și-a tras sufletul. A auzit, brusc, un zgomot în spatele ei, apoi vocea unui tânăr.

— Okuni!

— Kyūzō! Cum de m-ai găsit?

— Mi-a spus Okiku. Am pornit imediat după tine.

— Ia privește în jurul tău! Câtă frumusețe! Ce minunate sunt florile! exclamă Okuni, în timp ce arăta cu degetul spre pajiște și spre munte.

¹ Muntele Sutrei.

Kyūzō tăcea.

— De-aici de sus, râul Hii e o minune. Uite ce lin curge! Nimeni nu l-ar mai asemui cu blestematul de Orochi.

Tânărul își adâncise privirile, aproape neîncredător, în ochii frumoși și profunzi ai lui Okuni. Îl amețea verva ei și nu se simțea în stare decât să-i urmărească degetul arătător. Recunoștea că era un râu lat, rapid și cu nisip alb. Numai că râul din mijlocul satului nu semăna deloc cu cel din munte. Se îngusta treptat și, la un moment dat, lăsa impresia că o cotește de la miazăzi la răsărit, întorcându-se apoi spre miazăzi.

— O să-mi fie dor de locurile astea. Nu știi ce-o să mă fac.

Okuni s-a întors brusc spre Kyūzō, de parcă abia atunci și-ar fi dat seama de prezența lui. Îl privea ciudat.

— De ce pleci?

— Pentru că așa s-a hotărât acasă.

— Mi-ai promis că o să-mi fii nevastă.

— Da, însă n-am încotro. Trebuie să plec... cu San'emon.

— Am crezut că rămâi cu mine.

— Nu pot! De fapt, sunt copilul lui San'emon. El și femeia lui m-au crescut. Știi bine!

— Te mai întorci?

— Întrebi numai prostii! Doar m-am întors și data trecută...

— Atunci erai doar un copil... și izbucnise războiul. Mă tot frământ din cauza ta...

— Pleacă și Okaga. Știi bine că și ea e logodită cu Yokichi. Amândoi n-aveți decât să așteptați. Nu văd de ce vă-ngrijorați.

— Dacă Okaga ar fi a mea, n-aș avea nici o teamă. Ea se întoarce sigur. Tu, dacă pleci, o să te schimbi.

— Nu mai vorbi prostii!

— Mi-e foarte limpede. N-ai în cap decât dansul. Te îmbată pur și simplu. La mine n-ai să te mai gândești.

Sâcâiala lui Kyūzō o supăra tot mai mult. El privea vremelnică lor despărțire ca pe o nenorocire, pe când ea nici măcar nu se obișnuise cu gândul că va fi a lui pe vecie.

Okuni își drese glasul și arată iar cu degetul spre cursul superior al râului. Schimbă apoi vorba.

— Nu fi neghiob! Acuși plec. Nu mă mai leagă nimic de ținutul ăsta. Am urcat aici ca să mai văd o dată râul Hii. Acolo sus, în inima muntelui, s-au născut tata și mama. Nu știu ce mi-a venit... însă vreau să merg pân-acolo.

— Și mama ta a fost fată de băieș, nu-i așa? Din satul din vale... familie bogată.

— Fiică de topitor. Toți spuneau că nu se potrivesc, însă lor nu le-a păsat. Au fugit de-acasă. Au coborât de pe munte, s-au ascuns prin crânguri, câteva zile au băut doar apă din râu și au ajuns în satul ăsta. Așa a fost să fie!

Topitorii lucrau la cuptor, după ce se cernea nisipul feros. Ei moșteneau meseria din tată-n fiu. Erau bărbați mai tari decât fierul și nu-i găseai pe toate drumurile. Nu se cădea ca fiica unui astfel de om să se mărite cu un băieș de rând, mătăhălos, care muncea toată ziua sub cerul liber. De aceea, când ortacii au prins de veste că fata dispăruse, au pornit în căutarea ei. Primiseră poruncă s-o găsească și s-o ducă înapoi acasă. Strădaniile lor de un an de zile au rămas zadarnice. Au scotocit ținutul în toate părțile, în inima muntelui, pe cei opt afluenți ai râului, în amonte, în aval... Nicăieri. Au ajuns până în partea de miazăzi a așezării Kizuki. Ușor nu le-a fost! Mai cu seamă că râul Hii are o lungime de optzeci și opt de kilometri. Fugarii găsiseră înțelegere printre băieși, care nu voiau să-i trădeze.

Cei doi se refugiaseră la San'emon, în satul Nakamura, care aparținea de Kizuki. La vremea când au fost găsiți, li se născuse deja fetița și nu mai puteau fi despărțiți. Aveau un aliat puternic în bătrâna lui San'emon, care nici măcar nu-i îngăduia lăuzei să facă treabă. Soțul trebuia să aibă grijă de nevastă și de copil. Negocierile cu cei trimiși să-i prindă pe fugari s-au purtat chiar în anul 1574, când au avut loc cumplitele inundații.

— Oamenii locului știau să fugă de Orochi. Tata și mama n-au mai apucat. În toiul verii mama s-a simțit slăbită. Tata a vrut s-o ocrotească, s-o ajute... dar i-a înghițit năvalnicul Orochi pe amândoi.

— Au murit mulți atunci.

— Bunica a avut dreptate... S-a tot adunat nisip și albia râului s-a micșorat. Râul se umfla mereu, iar țăranii au ajuns săraci lipiți pământului. Numai necazuri...

— Bieții de ei... n-au mai avut ce face.

— Kyūzō, să știi că în mine curge sânge de topitor...

În timp ce rostea cuvintele, chipul lui Okuni căpătă o strălucire neobișnuită.

— Bine-a zis bunica... Hii este râul focului. Pe el în sus e cuptorul care scuipă foc și topește pulberea de fier. Mama era fiică de topitor și a topit inima băieșului. Bunica îmi spunea mereu că sunt sânge din sângele ei... M-a crescut cu multă grijă.

Lui Okuni îi plăceau grozav vorbele bunicii, pe care le repeta iar și iar... Focul mamei topise inima băieșului, făcându-l să vibreze până în adâncul ființei, și de-aici ieșise o poveste minunată de dragoste.

Bunica se prăpădise cu trei ani în urmă... De atunci, lui Okuni nu i-a mai fost dat să audă povestea care-i încălzise întotdeauna inima. Era prima oară când aducea vorba. Acum, pe muntele Hōnō, cu privirile ațintite la râul Hii, se înflăcărase peste măsură. Mamă de foc, tată de fier. Trăiri intense și frumoase. Era impresionată până la lacrimi. Puțin îi păsa dacă tânărul pricepea sau nu ceva din ceea ce simțea ea.

Okuni s-a speriat când a simțit mâna lui Kyūzō pe umărul ei. A țipat scurt și a sărit în lături. Începea să i se strecoare spaima în suflet.

— Bunica m-a învățat să am grijă, că focul acela arde și-n mine. Sunt primejdioasă, zise ea, îndepărtându-se puțin.

Nu și-a dat seama că vocea îi tremura de emoție. Însă Kyūzō rămase calm.

— Nu, Okuni, în tine nu arde încă focul. Îl aprind eu îndată.

— Ei, nu mai spune! Așteaptă până mă întorc. Și Yokichi așteaptă.

— Yokichi n-are decât să aștepte. Eu nu aștept. Yokichi stă fără griji cu Okaga lui. Eu n-am cum să fiu liniștit. Hai!

— Lasă-mă în pace! Nu vreau să fiu o destrăbălată. Bunica m-a crescut frumos și mi-a spus să fiu atentă, să nu fac prostii. În mine curge și sânge de băieș. Pe mine n-o să mă înghită Orochi ca pe mama. Vreau să rămân neîntinată până la nuntă... să primesc dovada de fecioară de la Marele Templu din Izumo.

Okuni nu-și dădea seama că bărbatul era din ce în ce mai înflăcărat, pe măsură ce ea ridica tonul și încerca să i se împotrivească. A vrut s-o ia la fugă, dar piciorul i s-a agățat de-un tufiș și a căzut. Când să se ridice de jos, Kyūzō a prins-o și nu i-a mai dat drumul.

— Kyūzō, te spun lui San'emon.

— Și San'emon e bărbat. O să mă-nțeleagă. O să-și dea seama ce-am simțit. Eu țin la tine, și tu pleci... Nu-ți face tu griji din pricina lui!

— Dar nu vreau eu! Nu vreau să fiu destrăbălată. Lasă-mă!

— Când te-ntorci, tot a mea o să fii. Firește că trebuie să te „destrăbălezi“. Așa se cade între soț și soție.

Okuni se zbătea în brațele lui Kyūzō. El o strângea tot mai tare, înăbușindu-i gura cu sărutări disperate. Nu se mai putea stăpâni. I-a strecurat mâna în chimono și i-a mângâiat sânii. Florile de munte tremurau neputincioase. Cei doi s-au rostogolit într-un tufiș. Okuni a încercat din răspuțeri să se apere, însă el n-o slăbea deloc. O strângea și o iubea cu patimă.

Când i-a dat drumul, Okuni s-a ridicat de jos fără o vorbă. Nu-i venea să creadă că tot ce i se întâmplase însemna dragoste trupească. Uitase de spaima de la început. Rămăsese doar cu o senzație de durere și de umezeală. Nu simțea bucurie, nu era impresionată. Nici măcar nu înțelegea de ce tatăl și mama ei fugiseră în lume pentru așa ceva.

„Poate că nu e foc în trupul meu, gândi ea. Kyūzō a zis că-l aprinde el, însă nu-nțeleg ce anume a ars. Dacă asta înseamnă să fii soț și soție, nu-i văd deloc rostul. Bunica îmi spunea să port chimono de culoare indigo, ca să nu isc focul din trupul meu. Așa purtau și fetele din satul mamei. De data asta, focul a pornit de la el, dar n-am simțit nimic arzând. De ce oare? O fi totul o minciună?“

Okuni se aplecă să-și ridice de jos brâul, căzut între flori. Își prinse cu el chimonoul indigo.

Kyūzō scutura, tăcut, frunzele și nisipul de pe spatelul lui Okuni.

— Iartă-mă pentru ce-am spus. Acum poți să pleci, zise el într-un târziu. Am să te aștept oricât.

Era vocea unui bărbat calm. Okuni îl privea absentă.

— Hai să mergem! Aproape s-a întunecat.

Kyūzō i-a întors spatele și a pornit la drum. Okuni l-a urmat, dar s-a oprit deodată ca să privească râul Hii în lumina amurgului. Lucea ca o splendidă panglică argintie. Arăta întocmai ca temutul Orochi, însă era superb. De-acolo, de sus, se vedea cu totul altfel. Mai întâi, o fâșie subțire. Apoi, trupul șarpelui se îngroșa treptat. Fata stătea cu privirile ațintite la șuvoiul alb, care se vărsa în mare. Apa sclipitoare a mării în lumina apusului... Linia lungă și subțire ce mărginea malul, despărțind apa de nisipul alb... Okuni rămase pe gânduri. Își aminti de părinții ei dragi, luați de ape.

— Ce faci? Hai mai repede! strigă Kyūzō, întorcându-se și uitându-se urât la ea.

— Privesc marea. E splendidă! Țărnul e o minune! Uită-te și tu!

Kyūzō păru impresionat de invitația lui Okuni. O cuprinse de mijloc și se uită și el în zare.

— E drept că-i frumos.

— E minunat. Parcă-i zămislit de zei!

— Se spune că ei au adus ținutul ăsta de departe... au tras de poalele muntelui Sanpei până aici. O fi adevărat? Știu prin ce trece San'emon și de ce vrea să plece... Apele mătură ținutul an de an. Pământul lui e tot mai știrbit de Orochi. Așa nu mai face față. E firesc să părăsească un asemenea loc. Și pământul meu se micșorează pe an ce trece. Nu știu ce-o să mă fac. Până te-ntorci, o să-ncerc să rezist.

Okuni privea marea fără să clipească. Nici măcar n-a auzit ce-a zis Kyūzō.

— De unde au tras ținutul?

— Din Koma¹.

— Unde-i Koma?

— Probabil că într-acolo, arată el cu degetul.

— Spre fâșia aia de pământ, numită Hinomi?

— Dincolo de el. Mult mai departe.

— Vreau și eu să ajung acolo.

1 Numele Coreei în secolul X.

— Ce dor de ducă ai! spuse Kyūzō, râzând.

— Cu o mamă ca a mea, nu mă sperie nimic. Hai, să mergem!
Să nu-și facă San'emon griji!

Florile de munte își pierduseră nuanțele roșietice de la apus. Okuni își găsi, în cele din urmă, găleata. Se răsturnase și nu mai era strop de apă în ea. O luă în brațe și începu să coboare căra-rea de munte. Simțea vântul de seară în toate mădularele. Era tristă. Bunica se prăpădise și nu avea cui să-și verse amarul. I-ar fi povestit ce i s-a întâmplat azi. Ar fi întrebat-o de ce n-a simțit focul lăuntric despre care-i vorbise. Nu mai avea însă pe cine să întrebe așa ceva.

Cum se crăpa de ziuă, fetele din sat plecau după apă. Se strângeau la râu în fiecare dimineață. Numai fetele, pentru că era treaba lor. Își dădeau întotdeauna jos sandalele de paie și apoi intrau în râu. N-aveau voie să intre încălțate. Apa era pentru băut și pentru spălat, așadar nu se cădea s-o întineze. Intrau desculțe în râu chiar și când ninge. Săreau, sprintene, din piatră-n piatră, și aveau grija să nu calce în albia râului sau pe bancul de nisip. Arătau ca niște flori liliachii. Sau ca niște fluturi ce zburau nestingheriți prin preajmă. Le plăcea la nebunie să scoată apă în aerul proaspăt al dimineții. Orice fleac le făcea să râdă cu poftă. Se strigau una pe alta și chicoteau de-ți era mai mare dragul să le auzi.

Okuni era și ea acolo, țopăind veselă. Dintr-odată, a simțit că se întâmplase ceva în trupul ei. Schimbarea o speria. Cu o zi în urmă se întristase pentru că n-avusese nici o trăire... nici o emoție puternică. Ajunsă acasă, adormise imediat. Când s-a trezit de dimineață, a observat o oarecare transformare. Deși zburda sprintenă prin albia râului, se simțea cumplit de stânjenită. Și-a dat seama că pașii ei nu mai erau aceiași. La un moment dat, chimonoul i s-a desfăcut la poale. Și l-a tras brusc, de parcă nu știa că are picioare. Văzându-și pulpele plinuțe, s-a înroșit toată. S-a întors repede la mal. Când și-a șters tălpile, și-a dat seama că îngenunchease în iarbă. Nu că era ceva deosebit în asta, însă doar tinerele căsătorite se comportau astfel.